

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Rossz orvosság a banktörvény

Románia agonizáló közgazdasági életének feljajdulását végre meghallották Bukarestben is. A segélykiáltás behatolt a tapétás ajtókon és megzavarta nyugalmukban az ország pénzügyi életét irányító hadvezéreket. Ők is belátták, hogy a helyzet tarthatalan és összegyűltek a tudós doktorok, hogy orvosságot keressenek a halálos beteg számára.

Jellemző, hogy nem is gondoltak más gyógyszerre, mint újabb paragrafusokra. Az országos bank-szövetség és a Banca Nationala vezetői azzal akarnak segíteni a pusztuló kereskedelmen, iparon, hogy banktörvényt csinálnak. Ők még csak most tartanak ott, ahol az élet már két esztendővel ezelőtt, amikor még tényleg a hitel szabályozásával segíteni lehetett volna. Ők még csak most látják be azt, hogy lei stabilizálása nélkül nem is lehet beszélni a konszolidációról, hogy a kamatláb szabályozása szintén kívánatos volna, hogy az abnormális kamat abból származik, mert a kihelezések legnagyobb része behajthatatlan, a kockázat nagy.

Bank-törvényt akarnak megfogalmazni, amely törvény beleszólana a pénzintézetek vezetésébe, megakadályozná a magánkölcsonök túltengését. A kamatmaximálást ők maguk is elvetik, mert ez a szabad forgalom elvének megdöntését jelenti és mert már ők is tudják, hogy a magas kamatláb természetes következménye az évek óta tartó rendszertelen gazdálkodásnak és a jogbiztonság hiányának.

A kodifikáló bizottság már meg is alakult és habár az ötös bizottságban Gyárfás Elemér az erdélyi bankszindikátus vezére is helyet foglal, mégis mi a legnagyobb pesszimizmussal nézünk az új törvény elé. Ugy látniuk, hogy a törvény már elkészült, hogy paragrafusokkal már nem lehet segíteni, hogy csak egy teljes tervszerű és céltudatos reorganizáció mentheti meg az ország gazdasági életét. A lei stabilizációja is csak akkor válik lehetségessé, ha egészséges, szabad és nyugateurópai színvonalon álló közgazdasági és igazságszolgáltatást szerveznek.

A biharmegyei román nemzeti párt egysége biztosítva van

Mit határoztak az Erdélyi Szevér dr-nál tegnapi tartott értekezleten?
Lazar Aurél nem volt ott...

A román nemzeti párt idestova már egy hónapja kimondotta az egyesülést a parasztpárttal és ezt a fúziót a két párt országos kongresszusa ratifikálta is. Azonban politikai tradícióhoz híven, az egyes megyék pártszervezeteinek bizonyos haladékokat adtak, mintegy meggondolási időképen arra, hogy a fúziót a maguk keretei közt előkészítsék, — miközben természetesen megtörténhetik az ilyenkor elkerülhetetlen szelekció.

Ez történt a biharmegyei román nemzeti párttal is, amelynek helyzetét meglehetősen komplikálta Lazar Aurél drnak a személye. Lazar Aurél drról, a megyei szervezet elnökéről ugyan is régóta az a hír kering, hogy kiválni készül a román nemzeti pártból, amelynek politikájával sokban nem ért egyet. Azt is beszélték, hogy Lazar Aurél dral tart a román nemzeti párt tagjainak jelentékeny része.

Pár nappal ezelőtt aztán megjelent a lapokban a román nemzeti párt biharmegyei értekezletére szóló meghívás, amely azoktól eredt, akik mozgalmat indítottak azért, hogy a párt egységét minden körülmények közt meg kell ővni.

Az értekezlet, amelyet bizalmas jellegűnek nyilvánítottak, tegnapi tartották meg Erdélyi Szevér dr lakásán. Résztvett azon a román nemzeti párt végrehajtó bizottságának valamennyi tagja.

A Nagyváradai Estilap munkatársa az értekezlet után Erdélyi Szevér drhoz és Cosma Agoston tanárhoz fordult, akik összegezve a következő felvilágosítást adták:

— A ma megtartott értekezleten a városból, valamint a vármegye minden részéből beérkezett csatlakozási nyilatkozatok alapján megállapítást nyert, hogy a volt román nemzeti párt egysége biztosítva van. Ennek következtében a pártegység megvédésére irányuló működésüket a mozgalom kezdeményezői befejezettnek tekintik. Elhatároztuk az értekezleten, hogy szorgalmazni fogjuk a megyei végrehajtó-bizottságnak, valamint a nagybizottságnak az összehívását abból a célból, hogy perfektualja Biharmegyében a román

nemzeti párt fúzióját a parasztpárttal.

Más oldalról úgy értesül az Estilap munkatársa, hogy az Erdélyi Szevér dr lakásán tartott értekezleten Lazar Aurél dr nem vett részt.

— Mégis az a benyomásunk — mondotta egy nemzetipárti férfiú — hogy

Lazar Aurél dr megmarad a pártban.

Mindenesetre, az Erdélyi Szevér drnál megtartott értekezleten elértük azt, amit akartunk:

megvédtük a párt méltóságát és a párt egységét.

Ezekután nyugodt lélekkel nézünk a megyei nagybizottság határozata elé, ami nem is lehet más, mint azonnali fúzió a parasztpárttal.

Dr Lazar állásfoglalása elé élénk érdeklődéssel tekintenek.

Jávát elárasztották a kommunisták

Amsterdamból jelentik: Jáva több városában az elmúlt héten kommunista forradalom tört ki, amelyet nehéz küzdelem után levertek. Batáviát és különösen Közép-Jávát teljesen elárasztották a kommunista

agitátorok, akik a lakosság körében óriási nyugtalanságot szítottak. A kormányzó felhatalmazta az ültetvényeseket, hogy felfegyverkezzenek és támadás esetén fegyveresen védjék magukat.

Bezárták két váradai iskolát a járvány miatt

Az Estilap tegnapi számában közölte a városi főorvosi hivatal újabb nyilatkozatát, amely szerint Nagyváradon sem a tifusz, sem a vörheny nem fordult elő járványosan. Ennek ellenére a hatóságok tegnapi

bezárták az Oltea Doamna leánygimnáziumot és a felső polgári leányiskolát, amelyeknek növendékei közt több skarlátmegbetegedés történt.

Ugyancsak bezárták a leányinternátust is, amelynek lakói most nem hagyhatják el az intézetet hétfőig, amikor is a kényszerintézkedések előreláthatólag megszűnnek és a két iskolában az előadások újból megkezdődnek. A tegnapi nap folyamán különben fertőtlenítették mind a két iskolát, nemkülönben a leányinternátust is.

Ezek az intézkedések azonban nem maradhatnak elszigetelték. A hatóságoknak mindent meg kell tenniük a járvány terjedésének megakadályozására, különösen ott, ahol a tifusz, vagy a skarlát már egyszer föllépett. Nem mu-

laszthatjuk el például annak a különös esetnek a megemlékését, amely a Decebal (Vitéz)-utca lakóit tartja izgalomban. A 22. szám alatt — szülei lakásában — néhány nappal ezelőtt meghalt Felvinczy Lajosné, bodega-tulajdonos. — Bár a beteget három orvos is kezelte,

csak a halál bekövetkezése után állapították meg azt, hogy tifuszos megbetegedésről volt szó.

A holttestet aztán elszállították Felvinczynének a Take Jonescu (Körös)-utcában levő lakására, ott felravatalozták és onnan is temették el a következő napon. Másnap a Take Jonescu (Körös)-utcai ház lakóit beoltották tifusz ellen. — Ezt a nagyon is fontos óvintézkedést azonban nem hajtották végre a Decebal (Vitéz)-utcai házban, ahol pedig az elhunyt napokig feküdt — tifuszban. Tegnapi aztán ugyanabban a házban újabb tifuszgyanus megbetegedés történt...

Mister Gihl huszmillió dolláros építkezési kölcsönt ajánl az államnak

A városi kölcsönre is megállapodott a kormánnyal

Megemlékezett az Estilap arról, hogy Mister Gihl Bukarestbe utazott, ahol a kormány tagjaival folytatott tárgyalásokat. Most arról értesítenek bennünket, hogy a tárgyalások eredményre vezettek,

a kormány a városi kölcsönöket engedélyezni fogja, olyképp, hogy azokat Mister Gihl a Casa de Depunere útján fogja folyósítani.

A megállapodás szerint a kölcsönökre lekötött fedezeteket az intézet a maga javára fogja bekebelezni, hogy aztán azokat az angol-amerikai pénzcsoportra cédálja. A kölcsön fölött tehát a Casa de Depunere fog diszponálni, míg a trösztbank a Banca Romaneasca lesz. A részletek megoldásával a kormány Musicescu belügyi államtitkárt bízta meg, aki Mister Gihl-lel a további tárgyalásokat folytatja. Értesülésünk szerint

a kölcsönügyet szükségessé teszi a közigazgatási törvény megfelelő módosítását, mert csak így lesz lehetséges az, hogy az állam, illetve a városok idegen valutában vállaljanak kötelezettséget

A kérdést azonban alkalmassint nyomban a felirati vita után el fogja intézni a kamara. Érdekes fejleménye a bukaresti tárgyalásoknak az is, hogy

Mr. Gihl megállapodott Trancu Jasi közmunikaügyi miniszterrel egy

huszmillió dolláros építkezési kölcsönre vonatkozólag is.

Ennek a nagyszabású kölcsönnek a célja az agrárreform során kiosztott házhelyek beépítése volna. A huszmillió dollár fejében lekötnek a kisajátított parcellákat, viszont ez az összeg alkalmas volna arra, hogy abból minden házhelytulajdonos felépíthesse a maga házát. A terv szerint a tulajdonosoknak az építkezéshez az építkezési költségnek csupán egynegyedét kell lefizetniük.

Végül megállapodott Mr.

Gihl Annibal Theodorescu bukaresti polgármesterrel egy 2,600.000 fontos kölcsönre vonatkozólag is, amit Bukarest városa vesz föl az angol-amerikai pénzcsoporttól. Minthogy Bukarest a külföldi kölcsönre szóló felhatalmazást már korábban megkapta, a 2,600.000 fontos valószínűleg már a jövő hónapban ki is fizetik.

A főváros — mint halljuk — ebből az összegből szándékozik felépíteni 800 millió lej költséggel az új városházát, nemkülönben a csatornázás, kövezés és világítás ügyét is ezzel akarja megoldani.

A TORONY ALÓL

0000

Költségvetési milliók, amiket törölnek, vagy már be se írtak

El kell ismerni, hogy hasonló figyelemmel és lelkiismerettel még nem állítottak össze költségvetést, mint ahogy most nap-nap után a városi urak megfontolásra vesznek minden ezer leies összeget. Ugy is kellett volna ennek lenni az elmúlt évek alatt is, amikor bizony fürgén usztak el számos tételek elég könnyű celokra. Hiszen mindenki beszélt például arról a hét év előtt történt miniszteri vacsoráról, amely az egyik barban nyert méltónak aligha mondható befejezést. Hogy hova megy a miniszter vacsora után, az az ő privát dolga, más lapra irandó azonban, hogy ki fizeti a számlát. Természetesen, hogy a vendég ezt nem kérdezheti meg és feltételezni sincs joga, hogy a pezsgős cehek is a városi kassza fedezel. Hat-hét év gazdálkodásában pedig elég bőven ott találhatók a bankettek, estélyek, eszemiszomok borsos elszámolásai, amelyeknél nem restelt valószínűen a pincér ceruzája, ha lehetett, duplán is fogni.

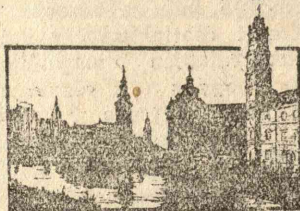
A dárídók kora lejárt és a vendéglátások ideje elmúlt. Vagy ha vendég tudja meg, nekünk sem megy valami fényesen. Sok a taxa, de nehéz behajtani. A polgár fizetne, de isten látja lelkét, nincs miből. A két zsebe kifordítva és a végrehajtó keze hiába kaparász benne. Nincs. Azt a kis pénzt, ami befolyik, mégis, amire biztosan számíthat a város, úgy van jól, — fogni kell, tartani kell a legszükségesebbekre.

— Nem lesz több sinecura, — mondja a polgármester, — ami azt jelenti, hogy na nem lesz, akkor tehát bizonyára volt. Nem lesz több igazgatói tantem, amelyről tudjuk jól, hogy munkánélküli jövedelem. Az az esztendőnkinti két-három aláírás, egyiknek sem ér 10—20.000 lejt. A hivatalokban megszűnik a tén-

uraság, akire nincs szükség, menjen. Nem lesz több olyan kiadás, amelyre ne lehetne rámondani, hogy nélkülözhetetlen.

A törölt tételek mellett azonban álljunk meg egy pillanatra a fel sem jegyzett költségvetési számozlopok mellett. Bőngésszük ki: közöttük vannak-e azok a nem is jelentékeny tételek, amelyekre esztendőnk óta hiába vár Nagyvárad polgársága?

Lesz-e végre játszótér a nagyváradai gyermeknek, lesz-e egy vídám levegőjű park ebben a nagyvárosban, ahol ma egyetlen tisztaság, virágos kert sincs, ahova eszténként kiülhetne az egész évben itthon robotoló polgár? A meglévők lezúllottan, megtépett bokraikkal, tarolt gesztenyeláikkal csavargók és lakástalan ténfergők tanyája. Lesz-e végre járható és közeli piaca a megkínzott háziasszonynak, aki térdig pocsojában, lakásától kilométerekre juthat csak háztartási cikkeihez? Évekkel ezelőtt megindult a piac decentralizációs terve, de nem történt semmi különös a tervek nehezen várt megvalósítására. Az új uszoda megvalósítása hiu remény marad ismét? Most, amikor a test kulturájára aranymilliókat áldoznak a külföldi városai. Komoly szociális tennivalók hosszú sora fészkelődik bennünk: szeretnénk megszületni. Kis, jelentéktelen porontyai ezek egy jelentékeny város költséges közigazgatásának. Nem is a milliók bábája segíti életre őket, elegendő volna a jóakarát melegítve.



Mit szól hozzá?

Rádió-részvényeseket keresnek Váradon

Színes plakátok jelentek meg a főutca legelőkelőbb bankjainak kirakatában, izléses plakátok, amelyek arra hívják fel a jámbor nagyváradiakat, hogy jegyezzenek egy ujonnan alakult román rádió-társaság részvényeiből. Az új társaság, amelyben az állam is részes, 50 millió lej alaptőkével alakul és programjába vette a rádió-teleíon, valamint a rádió-telegráf interzív ipari kihasználását és fejlesztését. A gyönyörű programot szemléltető ábrák propagálják a plakáton. Látható ott egy iskola, ahol a tanító magyarázza a nebulóknak a rádió előnyeit, látható egy népgyűlés, ahol egyszerű parasztok hallgatják szeretett képviselőjelöltjüknek rádió útján továbbított beszédét és látható a rádió különféle más csodája, praktikus és kulturális vonatkozásban. Gyönyörű plakát, gyönyörű program, csak egy hibája van. És pedig az, hogy Nagyváradon — tilos a rádió... Különben, akinek kedve van hozzá, azért jegyezhet részvényt.

x Terítés, szervirozás, asztaldiszítésről szóló füzet megérkezett és kapható a Hegedűs Hirlapirodában. Ára 90 lei.

Transport Lloyd S. A.
Secția Camionaje
ORADEA, Piața M. Vileazul 11-a

elvállal áru-, valamint butorszállításokat helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal mérsékelt árak mellett.

3175

Heyman szinkör

Ma, szombat, vasárnap, hétfő

Dunakeringő

Eredeti zenével és kórusal

Mindenkinek meg kell nézni!

Vasárnap délelőtt
11 órai kezdettel
Koldus és királyfi

Gyönyörű történet mindenki számára

10 leies helyárakkal

Apolló mozgó

Ma, pénteken utoljára

A vig özvegy

Lehár örökszép operettje 10 felvonásban

John Gilbert és Mae Murray a főszerepekben.

Holnap, szombaton először

Egy országot egy asszonyért

Raymond Griffithnek, a világ legjobb szalonkomikusának bemutatkozása.

VIZUMOKAT

gyorsan és pontosan elintéz a
Hegedűs Hirlapiroda

TELEFON
4588

Egy nagyváradi román tanár beszél egy magyar tudósról, aki visszautasította a Nobel-díjat

... A dicsőséges nemzeti expanzió nevében ölik egymást az emberek a Nobel-féle tüsténküli dinamittal? Igaz, — de a hatalmas Nobel-alapítvány horribilis kamatok expialják némileg a bünt, mert ezek a kamatok részben olyanokhoz jutnak évről-évre — orvosokhoz, kémikusokhoz — akik az emberiség gyógyulásának, gazdagodásának és a vak végzettséggel szemben való harcokéjéért igazi újat keresnek. Gyűlöletre, féltékenységre, farkasszemenzésre bujtogat a dinamit? Igaz, — de az arany, amit a Nobel-dinamittal megoztaknak véréből lepároltak, száztizennyolcezer stabil svéd korona formájában (rajta siberék és paraziták, számításatok ki, mennyi ez lejben!) a kébe apostolához kerül és másik száztizennyolcezer korona a költőhöz, akinek művei az idealizmus jegyében foganattak...

... Vajjon csakugyan úgy akarta Nobel, amint elgondolom: teremtetett eszközt, ami a nemzetek versengésében döntő, halálosan döntő hatást ér el. Aztán megbánva, hogy felidézett olyan szellemeket, amelyeket nem tud többé visszaparancsolni, teremtetett eszközt, ami a nemzetek kiengesztelésében szentséggé válhatik? Akármint volt, pár éve, a nemzetek letették a Nobel-adta halálos jegyvert és megkezdtek a versengést a másikért: a svéd koronáért.

... Nobel — homoeopatha volt: a nemzeti versengést, amelynek bekatombái az ő puskaporának és dinamitjának jóvoltából mérhetetlen magasra nőttek (1914—1918 — tíz millió halott!) — igen, ezt a nemzeti versengést — nemzeti versengésre való ösztönzéssel akarja gyógyítani?!

... Nobel — homoeopatha, nemzetek versengésének kórokozója és gyógyítója — ez és ehhez hasonló gondolatok nyüzsgölöttek bennem, amikor a lapokban olvastam arról, hogy hány német és hány francia kapta a nagy prémiumot, (amelyért versenyfutást rendeznek így ősz táján a világ akadémiái. — miközben hol egyik, hol másik nemzet javára ítélik-meddig részrehajlással gyanúsítják meg a svéd tudós társulatot és a norvég parlamentet) — és ekkor nemzeti versengés, statistika igazi tudóstípus s egyéb asszociációk révén gondoltam arra a zseniális

magyar tudósra, aki óriás volt, mint szellem és nem kevésbé kimagaslott, mint a szív embere — és akinek volt némi köze a Nobel-díjhoz is: Eötvös Lóránd barora. „A Karthauzi” írója, a zsidók emancipációját és a nemzetiségek teljes egyenjogúsítását követelő, de eléggé meg maig sem becsült halhatatlan államértelem: Eötvös József bárónak fia, a budapesti egyetemnek évtizedeken át való fizikatanára volt az, akinél komolyabb jelöltet a Nobel-díjnak kezdettől fogva nem lehetett volna találni világszerte...

... Nagyváradon van egy román tanár, aki megkülönböztetett tisztelettel, hálával és elismeréssel gondol a hét éve elhunyt magyar tudósra.

Nes Teodor, a Gojdu-liceum igazgatója ez, aki majdnem két évtizeddel ezelőtt hallgatta Eötvös Lóránd báró előadásait a pesti egyetemen, aztán pedig Eötvös Lóránd báró a belényesi származású kiváló növendékét odavette maga mellé asszisztensnek.

... Nes Teodor abbahagyja az írást, amikor asztala elé állók és a száraz, adminisztrációs, rubrikázó munkától elfáradt arca jól eső mosolygásra szélesül, amikor kimondom ezt a nevet: Eötvös Lóránd báró.

(... ..)

A váradi sportegyletek nyílt levele Jacob József prefektushoz

A »Nagyváradi Estilap« egyik számában — a legkompetensebb helyről nyert információ alapján — megírtuk, hogy az új Szövetség alelnöki állására, a román sport egyik legkivételesebb reprezentációja, dr. Morár Teofil nemzeti kapitány van kiszemelve. Közleményünk általános visszhangra talált mindenütt, ahol a váradi sport újjáépítésére őszintén gondolnak.

Harom vezetőegyletünk a NAC, Török és az NSE mint értesülünk, nyíltlevelben fordulnak Jacob József prefektushoz, amely-

ben leplezetlen örömlüknek adnak kifejezést dr. Morár Teofilnak az alelnöki állásra való kijelöléséért és biztosítják a szövetség elnökét további bizalmukról.

Beszélggettünk dr. Morár Teofilal is, aki természetesen szerényen elhárít minden elismerést és csupán annyit hajlandó mondani, hogy amennyiben a prefektus vála-
rása tényleg reá esne, minden erejével azon fog munkálkodni, hogy a váradi sportot arra a nivóra emelje, amelyet múltja alapján valóban meg is érdemel.

Sacara Anna az ügyészségen Harminc rendbeli lopás miatt vonják felelősségre

Sacara Annának, az Estilap riportja alapján elfogott alig tizenhat esztendőös kis cseledelelnek a neve öreg betűkkel van bele írva a nagyváradi államrendőrség bünygyi krónikájába. Ez a fiatal, kalandos életű lány, öreg, notórius tolvajokat megszégyenítő vakmerőséggel követte el lopásait. Bünygyjstromának összeállítására több mint három napi munkájába került a nyomozó hatóságoknak.

Huszonöt, sűrűn teleírott oldalon sorolja föl a rendőrség Sacara Anna bűneit és — kevesebb, mint harminc — különböző helyeken elkövetett — lopást sikerült rábizonyítani. Külön kiemeli a rendőri jelentés az Estilap érdemét,

amelynek segítségével egy napon belül sikerült elfogni, a heteken keresztül hasztalan üldözött veszedelmes perszónát.

Már nyolc éves korában követte el első lopását. A tenkei öreg kántor-tanító csizmáját vitte el magával, mert állítólag bérét nem kapta meg. Ebből a kis biharmegyei községből indult el a lejtő útján és már tizenöt éves korában a nasesti fegyházban töltött hat hónapot. A rogház levegője, a veszedelmes környezet még jobban megrontotta a fiatal lány lelki világát és most már nem volt megállás: Sacara Anna újra az ügyészségi fogház lakója, ahonnan csak néhány év múlva fog kiszabadulni.

tétele közötti viszonyt magyarázza: ezt Eötvös-törvény nevében ismeri a természettudósok világa. És még számos tudományos eredmény elérése fűződik nevéhez. Persze, jelölték a Nobel-díjra nem egyszer...

— (Ugy bizony, sőt ő volt az, kit svéd tudósok akadémiaja évről-évre megajánlott: ajánljon a magyar tudósok közül érdemes embereket a Nobel-díjra. Eötvös ajánlott is, többeket, csak éppen a legkiválóbbat, legérdemesebbet: ő maga nem ajánlotta. Amikor pedig őt ajánlottak mások, eleve elárított magától minden megtiszteltetést!)

— Igen, ez is jellemzi Eötvös Lórándot — mondja Nes Teodor — végzetlenül szerény ember volt. Visszavonultan, csakis a tudománynak élt. Az előadásain sem volt más, mint: tudomány. Bejött, meghajtottta magát, szinte féltéken, mintha ő lett volna a diák, mi pedig a tanárok, — aztán megkezdte az előadást; az órának vége volt, ismét meghajtottta magát és elment.

(... ..)

— Persze, rengeteg derűs epizódot beszélnek róla, de mindig inkább szolgálójával, a híres Ádámmal kapcsolatban. Ádám szokta volt mondani: „Magyarországon ketten tudják a fizikát: én (már mint ő) és az Eötvös kegyelmessége.” Aztán Ádám nagyon is visszaélt azzal a valóban nagy fizika-tudásával: sugott szigorú orvosnövendékeknek, akik nem igen tudták a fizikát, mert hát számukra az ügyis csak amolyan mellék-tárgyfele volt. Eötvös egyideig turtte, hogy Ádám segítsen a medikusokon, aztán odaszólt: „Ádám ne sugjon!” Ilyenkor ő maga is mosolygott. Mert nevetni sohasem nevetett, csak néha-néha jelent meg diszkrét mosoly az ajkán.

— (De azért nem volt száraz, zárkózott ember, tudott közvetlen lenni?)

— Tudott. Ezt akkor éreztem leginkább, amikor a boszniai hártérről leveleztem vele. Eötvös így kezdte leveleit, amiket hoztam intézett: „Adjon Isten minden jót fiatal barátom!” — aztán jött sok-sok kedélyes, szellemes megjegyzés, jókívánság. Tudott kedélyes lenni és mindig szellemes volt, de mulatságokon — tudtommal — sohasem vett részt.

— Furcsán hangzik, de úgy érzem, — némi akultálása — beszélt Eötvös olykor-olykor nemzeti, vagy felekezeti kérdésekről? — kérem végül).

— Dehogyan beszélt kérem — emeli fel kezét tiltakozóan Nes Teodor — még csak nem is hallottuk ezeket a szavakat: nemzetiség, vallás, magyar, vagy román. És cselekedeteiben is mindig a tudomány és az igazi, az abszolút emberi érték szerelése vezet-
te Eötvös Lórándot...

— Megköszöntem Nes Teodor-nak, hogy emlékezett kisse Eötvös Lórándról, a tudósról, aki új törvényeket adott a tudománynak, az igaz tudósról, aki heroikus önmegtartóztatással elhárította magától hívságos kitüntetések anyagilag talán jelentős, de eszmileg problematikus értékű megtiszteltetést; — Eötvös Lórándról, a felsőbbrendű ember-ről, akinek nem kellett a svéd dinamitgyáros százezrei és aki a nemzeti versengés elvén túl megtudta becsülni az igaz egyéni értékeket... (E. I.)

**SZENI
rubin
DORIAN FILMSZINHÁZ**

Színház Heti műsor

Péntek este 8 órakor: Csuda Mihály szerencséje, másodsor. B. bérlet. Sorozat szám 14.

Szombat délután fél 4-kor: Délibáb, vigjáték, Zahler Erzsébet fel-leptével. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 16.

Szombat este 8 órakor: Csuda Mihály szerencséje. C. bérlet. Sorozat szám 17.

Vasárnap délután fél 4-kor: Muzsikusként Ferkó. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat szám 18.

Vasárnap este 8 órakor: Csuda Mihály szerencséje. Sorozat sz. 19.

Hétfő este 8 órakor: Liliom. Egy csirkefogó élete és halála. (a Molnár ciklus I-ső előadása.) A bérlet. Sorozat szám 20.

Csuda Mihály szerencséje

— Operett bemutató —

A gyors egymásutánban színrekerülő Zerkovitz operettek közül, erre a tegnap bemutatott Csuda Mihály szerencséjére se lehet rámondani, hogy más vagy kevésbé sikerült volna, mint a népszerű zeneszerző egyéb művei általában. Csuda Mihály öreg, raffinált, gazdag paraszt, akinek egyéb szerencsái mellett van egy Nórika nevű csudaszép lánya. Igaz, hogy ebben része van valami grófnak is, de ez csak fokozza a rájárat gazduram önértékét, aki amikor sorsjegyével megnyer egy budai palotát, elhatározza, hogy Nórika férje prince lesz, senkimás.

Bus-Fekete, a librettóíró kedves és nevetgető helyzeteket teremt a felvonások során, falusi életképek egész serege alkalmas arra, hogy kacagásra ingerelje a nézőt. Ingerli is. Sokban köszönhető azonban a derű és az őszinte mulatság egy egészen új nagyváradai operettszínésznek: Tóth Eleknek, aki Csuda Mihály alakjában egy őserőit színész foghatatlan talentumát dobálja szíjjel. Énekel és táncol Tóth Elek, aki nagyjából hozzájárul, hogy műsordarabká válik a Csuda Mihály. De a féktelen kedves Mende Klári ebben az új operettben most már végleg belecharlestonozik a közönség szívébe. Annál is könnyebben, mert hiszen már első fellépésekor kitarultak azok a szívek, amelyeknek nincs más titka, csak a tiszta valódi tehetség. Mende Klári az a színésznő fajta, akit a kolozsvári Neményi Lili képviselt idáig Erdélyben. Pogány Janka örökre finom humora, Tompa Béla megnyerő falusi jegyzője, Stoll Béla feltalált alakítása a grázleros zsidó szerepében, az elegáns és csinos Horváth László meglepő tájékozottsága operettszerepében, Szilágyi Józsa, eFkeie Irén és igen sokban a rendezői gondosság járultak még a Csuda Mihály szerencséje feltétlen sikeréhez. A zenekar precízen és sok hangulattal hozta ki Wiesmüller karnagy vezényletével a gyorsan népszerűvé váló valódi Zerkovitz muzsikát.

(—s.)

— Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a színházban mérsékelt helyárak mellett a nagy sikert aratott Muzsikusként Ferkó kerül színre az eredeti szereposztásban. Este pedig a Csuda Mihály szerencséje, mely az eddigi előadásokon annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy egyelőre tovább is műsoron kell tartani.

— Bécsi Volksoper vendégszerelése. A bécsi Volksoper stagionéjának jövő heti vendégszerelése lépett az érdeklődés előterébe. A váradai közönség nagy szeretete az operai előadások iránt, ezuttal kivételes kielégítésre talál, mert a bécsi együttes produkciói világvárosi nivón mozognak. A bécsiek három Mozart dalművet adnak elő a következő időrendben: November 24 (szerda) Figaro házassága, 25 (csütörtök): Szókratész a szerályból, 26 (péntek) Don Juan. Az előadásokat a Heyman szinkörben tartják meg. Az operai esték bérlet-szünetben folynak, azonban az igazgatóság figyelemmel a bérlekre, szombat délig fenntartja a bérlek igényeit az általuk birt helyekre. Szombat délután megkezdődik a jegyárutítás mindhárom operai estére.

— Szombat délután fél 4-kor a Délibáb, vasárnap délután fél 4-kor Muzsikusként Ferkó kerül színre a színházban.

— Molnár Ferenc Liliomját szerdán este a színházban játszik.

— A bécsi operai együttes a jövő szerda, csütörtök és péntek este a Heyman szinkörben tartja vendégszerelését.



Die Zeitschrift
der Kultivierten

NEUES
HEFT!

ZU HABEN BEI
Hegedüs Hirlapiroda

Triska J. Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419

Elad, vesz, **ZONGORÁT ÉS PIANINÓT**
becserél

Legelőnyösebb fizetési feltételek, hosszabb lejáratu **HAVI RÉSZLETEK!**

Szigorúan szolid üzleti elvek. — Elsőrendű gyártmányok. Érdeklődőket vételkötelezettség nélkül szívesen látunk raktárainkban

Heyman szinkör

— Duna-keringő. Zsufolt ház, csengő jó kedv, valóságos tapsorkán fogadta e kedves, bájos filmet és annak minden szereplőjét. A Duna-keringő ma szombaton, vasárnap és hétfőn lesz még a Heyman Szinkör műsorán, eredeti zene és kórus kísérettel.

MOZI

— Ma utoljára látható a Dorian-filmszínházban az „Arany ország hercegnője” című dráma, melynek főszerepét a legbájosabb amerikai filmstar, Betty Bronson játsza. A darabot egy látványos tájkép előzi meg, amely az amerikai őserdőkkel ismertet meg bennünket. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor. Holnap először látható a „Szent Rubin” című nagy sláger! A 16 felvonásos kalandor-filmet méltán nevezhetjük az utóbbi idők legsikerültebb slágerének, mert ennyi izgalmat és trükköt nem láthattunk eddig egy darabban összpontosulva.

— Az Apolló mozgó ma, pénteken utoljára vetíti a Vig özvegyet, Lehar örökség operettjét, amelyben John Gilbert és Mae Murray feledhetetlen alakítást nyújtanak. Holnap, szombaton mutatkozik be Raymond Griffith a világ legjobb szalonkomi-az egészséges helyzetkomi-kummal telített „Egy országot egy asszonyért” című kitűnő vigjátékban.

Új zongorák

olcsóbbak lettek részleteire is.
Használt zongorákat veszek **Sternbergnél**
Telefon 494 Fő-ut 14. 2686-2.

Hassák Lajos

Tisztaság könyve

Olvasható
a Hegedüs
Hirlapirodában

A száma: 3286.

Mi okozta a tegnapi tüzet?

Tegnap este kevéssel hét óra előtt a korzó publikumának nem csekély riadalmára a tűzoltószekercsok robogtak végig a főutcán. Az Orsolya-zárda épületében a Rigler József papírnagykereskedés alatt levő pincehelyiségben rövid zárlat következtében kigyulladt az ott elhelyezett transzformátor. A tűzoltókkal egyidőben értesítették a villamosművet is, ahonnan szerelők jöttek ki, úgy, hogy a tűzoltóknak tulajdonképpen semmi dolguk sem akadt. A villamosmű szerelői kikapcsolták a fővezetékét is, úgy, hogy a főutca egyrésze és néhány mellékutca is félórán keresztül sötétségben maradt.

A tüznél megjelent Bazili Mihály, a villamosmű igazgatója is, aki annak keletkezéséről a következőket mondotta:

— Tűz tulajdonképpen nem is volt és a tűzoltóknak nem is akadt dolguk. Miután mindég el lehetünk készelve a transzformátorok kigyulladására, a transzformátorok közelében homokot szoktunk elhelyezni. Szerelőink aztán a tüzet, — ami! vízzel amúgy sem lehetne — homokkal oltották el.

— A tüzet nekünk is jelentették és nyomban konstatáltuk, hogy tekercs zárlat következtében a transzformátor meggyulladt. Természetesen rögtön kiküldtünk kapcsolunk a transzformátor és a transzformátor átkapcsolásig szintén kiküldtünk kapcsolunk a fő fiedervezeteket is. Ezek a munkálatok 20—25 percet vettek igénybe. A kár egészen jelentéktelen. A 12 hektóvattos transzformátort ma újból szigeteljük és az áramszolgáltatás zavartalan lesz.

* Vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz megtartva a Gutenberg és Összmunkás Dalkör kulturáldelőttje a Kath. Körben, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg a közönség minden rétegében. A munkás műkedvelő gárda tagjai: Benedek Joli, aki már több kiváló alakítást nyújtott, a tehetséges Szűcs Irma, most is kiváló foglalkozni egy munkásdrámában, a melyben fellépnek még Grünwald Sándor, Illésházi és Freifeld elsőrangú műkedvelők is. Fellépnek ezenkívül művészi szólószámokkal Amigó Annuska, Rosenberg Ilonka, Schmidt Béla, Pázmány Ferenc, Sipos Imre, valamint dr. Silbermann Jenő, aki prólógot mond és egy dalköri számot kísér zongorán. A két dalkör legszebb számaiból mutat be. Belépő-díj nem lesz, csupán a műsort lehet tetszés szerint megváltani.

x Hölgyeim! Filét minták érkeztek, ágyterítők, függönyök, terítők, kerek és szegletes abroszok, csipkék óriási választékban a Hegedüs Hirlapirodában.

x Függöny-könyv megérkezett, ára 65 lei a Hegedüs Hirlapirodában.

MEGNYILT a „RIVIERA” cipőkülönlegességek nagy áruháza
Sas-palota, főbejárati. Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Halasztásért könyörögnek a pénzügyigazgatónál az adófizetők százai

Sokat irtak az utóbbi időkben azokról az eseményekről, amelyek az elmúlt hetekben a nagyváradai pénzügyigazgatóságon játszódtak le. Dinu Storescu pénzügyigazgató tényleg azzal a rendeltetéssel jött Bukarestből, hogy az adókinlevőségeket minden eszközzel behajtsa, sajnos azonban, hogy a pénzügyigazgató úr, aki különben igen intelligens, kiváló tisztviselő, nem ismeri a nagyváradai viszonyokat, régi államháztartási megszokott rendszert és eszközöket használ, amelyek itt nem válnak be és nem is célravezetők, de alkalmas arra, hogy a közönség szemében népszerűtlenné tegyék a pénzügyigazgató tisztetreméltó személyét, holott egy tapintatos és helyes elbánnás mellett az állam is hozzájutna adóköveteléséhez és a közönséget sem kergetnék a legszörnyebb kétségbeesésbe.

Elméletben nagyon praktikus a pénzügyigazgató rendszere, hogy adófizetési halasztást csak ő egyedül adhat. A gyakorlatban azonban nem válhat be, mert Nagyváradon közel harmincezer adózó van és emellett csak egy pénzügyigazgató. Ez az oka aztán annak, hogy néhány hét óta más igen fontos és igen komoly ügyekben nem lehet megközelíteni Storescu pénzügyigazgatót,

**mert az előszobája való-
sággal zsúfolva van ha-
lasztást kérőkkel.**

Emberi szemmel kell nézni a dolgokat és akkor megérthetjük, nem csoda, ha a sok síránykozó ember tönkre teszi a pénzügyigazgató idegeit, viszont ez az állapot nagyon szomorú helyzeteket teremthet és igen kellemetlen incidensekre ad okot. Véleményünk szerint a pénzügyigazgatóságon nagyon sok érdekes és alkalmas tisztviselő van arra, hogy méltányos esetekben halasztást adjon adófizetésekre. Csak román tisztviselőket sorolunk fel: Itt van először Iliescu pénzügyigaz-

gató helyettes, aki egyike a legkiválóbb, a legmegértőbb és az itteni helyzetet tökéletesen ismerő pénzügyi tisztviselőknek. Hasonlóképpen Urbeanu Constantin főtanácsos, aki már szintén jól ismeri a viszonyokat, sőt, ami még jobb, itt tartózkodásának éve alatt a magyar nyelvet is elsajátította és így tolmács nélkül érintkezhet a közönséggel. De vannak más alkalmas tisztviselők is erre a célra, akik igen jól helyettesíthetnék a pénzügyigazgatót és nem foglalnék le a kérvényezőket Storescu pénzügyigazgató minden idejét. Tegnap sajnálatos incidens játszódott le a pénzügyigazgatóságon Storescu pénzügyigazgató és Chira Pamfil, a Dnestro-Poporului című lap adminisztrátora között, amelyet Chira adminisztrátor a következőkben mondott el előttünk:

— Nem a magam ügyében jártam a pénzügyigazgató úrnál. A sógorom szegény cipész, akinek most már magunk sem tudjuk hogyan, de 7000 lejen felüli adótartozása van. A sógorom nem is tudott erről az adótartozásáról a múlt hétig, amíg meg nem jelent nála a végrehajtó. Egy ilyen szegény embernél a végrehajtó sem sok foglalni valót találhat. A hétézer lejes tartozásra összesen 1800 lei értékben tudtak csak foglalatást foganatosítani. De a szegény emberek szívesen kifizetnék az egész adótartozást, és ebben az esetben az állam is jobban járna, csak adják meg a részükre a halasztást.

— A sógornőm meg is jelent a pénzügyigazgató előtt, azonban nem is álltak vele szóba és így hozzám jött segítségért. Tegnap személyesen kerestem fel a pénzügyigazgató urat. A kora reggeli órákban az előszobában már annyian tolongnak, hogy mozogni sem lehet. Végre kinyitják az ajtót és megindul a roham. Természetes, ha ilyen körülmények között a pénzügyigazgató is ideges, azonban az idegessége most már a közönség rovására megy. Engem, akit még nem is ismert a pénzügyigazgató úr, a következő szavakkal fogadott, amikor közelharc után végre elébe jutottam:

— Uram, hozzon pénzt, akkor beszélhetünk, addig nem állunk magával szóba.

— Megkísérletem — folytatja Chira Pamfil, — hogy békésen elintézhessem az ügyet, hiszen meg kellett, hogy szerezzem a pénzügyigazgató jóakarátát, mert az ő döntésétől volt függővé téve

rokonaim existenciája. Román nyelven és igen alázatos hangon beszéltem vele. Arra kértem, egyezzen bele, hogy ezer lejes havi részletekben fizethessük ki a tartozást, amelyet csak így kaphat meg az állam, mert hiszen végrehajtás esetén összes ingóságukból nem tudnak ennyit elérni.

— Megmondtam, hogy nem lehet, — szölt most már ideges hangon a pénzügyigazgató úr. Hagyjon nekem békét! Drága az időm! Ha tovább is zavar, kidobatom.

A keze már a csengőgombon is volt...

— Ekkor én sem tudtam már türtőztetni magam és rövid előadást tartottam a pénzügyigazgató úrnak arról, hogy ebben az épületben talán mégis van jogunk nekünk is, hiszen a mi pénzünkkel építették, akik itt évtizedek óta élünk, dolgozunk és fizetjük az adót. Megmondtam, hogy a pénzügyigazgató úr nem ismeri a viszonyokat, különben nem rohanna anyagi romlásba annyi száz váradai család. A beszédemnek azonban nem volt semmi eredménye.

**A csengetésre bejött a
szolga és valósággal ki-
tessékeltek.**

De ugyanekkor velem együtt ugyanaz a sors érte Szedő Emilt, Str. Centrala (Közép-utca) 10. szám alatti lakost, aki csak 15 napos haladékot kért, de ezt sem kapta meg. Várnai Józsefet és másokat.

Mi a magunk részéről kérjük a pénzügyigazgatót, hogy már változtasson ezen a tartóhatatlan helyzeten és a méltányos fizetési halasztás rendszerével oldja meg a kérdést, úgy, hogy az állam is megkapja a pénzt és a közönség sem megy tönkre teljesen, mert ha ez a rendszer megmaradna, ez a sors vár mindenkire, aki adóval tartozik az államkincstárnak.

* „SZENT RUBIN“.

Női kabátok
ruhák nagyon olcsón
2584 **Hevesi**
Általánosruházban N. Jorga (Zöldla)-u. 8

Női kabátok
legolcsóbban
Weber, Model-Áruház
Vlahuta (Szent János)-utca 6. sz.

Atmeneti kaba
Bőrkabát Mikádó
Gyermekek télikabát

MENDEL
Reg. Ferdinand (Rákóczy)-ut 3

Érdekes megfigyelések a novemberi tavaszról

Az Estilap kedves öreg barátja, régirégi jóhivünk, aki már sok feltűnő értékes megfigyelését, észrevételét és tudományos pontosságu megállapítását bocsátotta az újság rendelkezésére, ma ismét bekopogtatott hozzánk. Szeretettel említtó ezüstoshajú barátunk, aki elmúlt időkben Várad közéletében igen rokonszenvesen szerepelt, néhány év óta intenzíven foglalkozik egyebek közt meteorológiával is.

— Gyermekekoromban — mondja — olyan bogarászó természet voltam. Elmentem egy ritka rovar után gyalog akárhányszor a vaskóhi hegyek közé s egy ritka milvus ater tojáásért elmentem egyszer negyedik gimnazista koromban persze csak az apostolok lován, Gyergyóba. Most, hogy nyugdíjban kecmereg és az unalom öl, egyebet se teszek, mint a dásul kezelt aktát emelt ki a kömegint csak a rovar-unikumokat hajkurászom, statisztikázok és figyelem az időjárást.

Az öreg ur orrára tette csiptetőjét s egy csomó bámulatos példásul kezelt aktát emet kil a köpönyege zsebéből:

— Na öcsémuram, a feljegyzéseim.

És elmondta, hogy német és angol meteorológiai könyveket tanulmányozott mostanában. Ezekből a munkákból lesűrhető a tudósoknak az a megállapítása, hogy a mienkhez hasonló, abnormis derűs ősz vulkanikus eredetű és vulkanikus a következményeiben is. Például 1704-ben karácsonykor még nem kellett fűteni, 1831-ben december végén még tavaszi idő járt, éppugy 1872-ben is. És mindannyiszor — a feljegyzések szerint tektonikus zavarok követték ezt az időjárást, kisebb-nagyobb földrengések voltak.

— Mi azonban — mosolyog a látogatónk — mi csak legyünk nyugodtak és ne rontsuk bolond következtetéssel isten ajándékát, ezt a gyönyörű őszi időt. Azt hiszem, mégsem lehet vulkanikus összefüggés semmikép s a véletlenek sokkal nagyobb volt a szerepe. Mert hiszen nézzük csak mi volt tavaly, 1925-ben, igaz, hogy az emberek nem igen szoktak egy évre visszaemlékezni. Az én feljegyzéseim szerint, amelyek egészen pontosak, 1925 novemberben ragyogó tavaszi időnk volt, süttött a nap s ha néha esett is az eső, nem volt őszi jellege. November 17-éig tartott a nyugodt, egyenletes, szép tavaszi időjárás, nagyrészt felhőtlen kék éggel. Ekkor, 17-én váratlanul rut, hideg őszi eső zuhogott, s egész nap szakadt a nyakunkba, úgy, hogy menekülni kellett a kályhához. Másnap, 18-án kék volt ugyan az ég, de a hideg nem szűnt, s most már vége volt a drága ősznek. 19-én egész téliesre fordult az idő s ez 26-áig tartott, amikor lehullt az első hó Váradon, heves szélviharban. És átvette uralmát a tél. Ez volt minden fizetség a ritka meleg ősziért. Több büntetést most se szó ránk Saturnus és Rhea fia...

**Szenzációs
kettős matinéelőadás
az Apolló-mozgóban**
vetítésre kerül

Nick a sziförök királya
Carlo Aldinivel a főszerepben és

Mai kor gyermekei
10 lejes helyárrakkal.

Minden jegyhez
ajándéktárgyat adunk.

VACOGÓ FOGAK

Az orvos: Amikor éjszaka láza volt, vacogtak a fogai?
A beteg: Nem tudom doktor ur! A fogaim az éjszaka az asztalon feküdtek.

A prefektus levele a cionistákhoz

A legutóbb Nagyváradon megtartott országgyűlési cionista-kongresszus résztvevői átiratban üdvözölték Jacob József biharmegyei prefektust, aki most a következő sorokban válaszolt:

Elnök Úr!

— A megtiszteltetésért, — ami az önök részéről ért akkor, amikor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagyváradai konferenciájára meghívtak — kérem fogadja köszönetem nyilvánítását.

— Nagyon sajnálom, hogy a konferencia napján ágyban fekvő beteg lévén, nem tudtam azon részt venni.

Biharmegye prefektusa.

Jacob,

Strök Albi hazaérkezett

A NAC országos nevű válogatott játékosáról, a nagyszerű Strök Albi-ről nemrégiben olyan híreket terjesztettek, hogy hűtlen lett régi egyesületéhez és katonai évenek kitöltése után egyik bukaresti csapatban fogja csillogtatni ragyogó technikáját. Strök Albi multikori itthonléte alkalmával a legkategorikusabban megcáfolta ezeket a kalandos híreket és kijelentette, hogy továbbra is a NAC színeiben akar szerepelni: Albi igéretének eleget is tett és klubja nem csekély öröme, tegnap már meg is jelent az Elite-kávéházban lévő törzsasztal mellett.

Téli választás lesz Jugoszláviában is

Belgrádból jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy a kerületi választásokat országsszerte január hó 23-án fogják megtartani.



Uj termései
rosz, angol, kínai
teáim
megérkeztek

Aszodi

Saspalota 2758-2

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

Mechanikai és gépjavító üzemi

Vállalom gépek precíz javítását

Bedeckovich

Iosif Vulcan (Nagy Sándor, u. 17.

Gramofonok szakszerű javítása

Mi újság?

A folyóba fojtottak a fascisták Meránban egy német festőt

Insbruckból jelentik: A fascista dühöngés még mindig tart és nem csillapodik a hangulat a Mussolini-ellenes merénylet óta.

Egy Meránban lakó német akadémiai festőt, aki azt a kijelentést tette, hogy sajnálja, hogy nem találta el Mussolinit a merénylő golyói, a fascisták kihurcolták házából s miután félig agyonverték, beledobták a Passe-folyóba. A festőt a víz elkapta és holttestét még nem fogták ki.

A német akadémikusnak, aki egy kijelentésért ilyen szörnyen lakott, három gyermeke és özvegye maradt. Merán német lakossága körében a merénylet óriási pánikot és elkeseredést keltett.

A trieszti prefektura parancsára a merani al-prefektura elrendelte egész körzetében az összes torna-egyesületek feloszlását.

* A volt földmívelésügyi miniszter halála. Tegnap Bukarestben elhunyt Constantinescu Alexandru, volt földmívelésügyi miniszter, a liberális párt egyik legjelentősebb alakja. Az elhunyt 57 éves volt, egész fiatal kora óta szerepelt a román közélet vezetői között, a király bizalmának egyik legrégibb letéteményese volt.

* A ref. egyházkerület új gondnoka. A királyhágómelléki ref. egyházkerület megüresedett világi gondnoki méltóságát most töltötték be. A kerületben megejtett szavazás során Domokos László kuriai bíró 170 szavazatot nyert s így ő lett a kerület világi gondnoka.

* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.

* Szabad a terményvásár. A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala közli az érdekeltekkel, hogy a városi és a rendőri hatóság intézkedése folytán mai nappal megszűntek a terménypiacon a vásárlás mindenféle korlátozását.

* BO ISTEN-ÁLDÁS. Varsóból jelentik: Berta Miednicov asszony, akinek a férje mészáros, egyszerre négy gyermeknek adott életet. A bőséges gyermekáldásból két fia és két leánya született Berta Miednicovnak. Az anya és mind a négy újszülött jól érzi magát. Semmi bajuk. Ugyanezt az apáról nem lehet elmondani.

* Szerencsétlenség az erdőben. A Belényes melletti robogányi erdőben Kopocsány György erdőmunkásra dolog közben rázuhant egy fatörzs. Kopocsány György ma reggel eléggé súlyos sérülésével, — karcsontja tört el — jelentkezett a biharmegyei kórházban, ahol ápolás alá vették.

x Régi német képes hetilapok olcsó árban kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.
x Hencserek részlete Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.

NEM ÉRDEMES

Max és Móríc félóraig bámulták, hogy két munkás miképp vesz le egy hatalmas tükörről egy kocsirol. Végre Móríc kedvetlenül megszólalt:

— Ugyan gyérünk tovább. Ne érdekes ennyit várni, hiszen ugysem ejtik le ezt az üveget.

* Mónus Sándor gyásza. Tegnap a város iparos-társadalmának osztatlan részvétele kísérté örökbenő helyére idős Mónus Sándor város régi érdemes polgárát, aki ref. egyháznak is évtizedeken megbecsült előjárója volt. A temetésen Sulyok István püspök mondott megható búcsúztatót. Ifj. Mónus Sándor ipartestületi elnököt, az elhunyt fiát számosan keresték részvét nyilatkozatokkal.

* Dr. KECSKEMÉTHY ISTVÁN NAGYVÁRADON. Az újvarosi református templomban vasárnap este valóságos estélyi rendezés, amelynek nívós programjából kiemelkedik dr. Kecskeméthy István, a kolozsvári református teológia tudós tanárának prédikációja. Az estély tél 7 órakor kezdődik, a következő műsorral. 1. Felálló ének: 90 zsolt. I. v. 2. Gyülekezeti ének: 160. dics. 1-2 v. 3. Imádkozik: dr. Kecskeméthy István kolozsvári re. theol. tanár. 4. Chopin preludé: h. moll c. moll: Orgonaszóó dr. Szalay Elemér zeneanár. 5. Bioliát magyaráz: dr. Kecskeméthy István. 6. Mendellson: „Aus dem Lobgesang” Von Ant. Franz Tonaglia: „Aria”, énekl: Tótfalussy Dama énektanárnő, orgonán kíséri: dr. Szalay Elemér, csellón: Schmidt Béla gordonka-művész. 7. Reviczki: „Imakönyvem” előadja: Benes Ilona színművésznő. 8. Bethowen 2. Trio. Adagio. Előadják a karzenekar tagjai: hegedűn, orgonán, csellón. 9. Gyülekezeti ének: 236. dics. I. 4. v. A vallásos est rendezését Szabó Lajos püspöki s. lelkész és Vársárhelyi Sándor énekvezér irányítja.

* A NAC teaestélye. Már minden előkészület megtörtént a NAC szezonnyitó teaestélyére, amely ünneplés külsőségek között holnap este zajlik le a Palace külön e célra átalakított termében. Ötven tagú rendező bizottság és egy kitűnő zenekar fog a publikum szórakoztatásáról gondoskodni.

* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.
* „SZENT RUBIN”.

* Munkás hírek. Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak igen kellemesnek ígérkező műsoros táncmulatságot rendeznek f. hó 20-án, szombat este, 9 órai kezdettel, a Munkás Otthon nagytermében (Str. Wilson No. 1.) A tánchoz kitűnő jazz band szolgáltatja a zenét, szépség versenyt, tombola, világposta stb. teszik kellemessé a mulatságot. Jegyek a Munkás Otthonban, valamint Mágay és László papírkereskedésében előre válthatók.

x Tündérújjak novemberi száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába, ára 80 lei. Az összes előbbi számok kaphatók.

x Griserie tangó. A legkedveltebb tangó, páratlan ritmusa és gyönyörű melódiaja, hazulatos kedves zene mindenképpen az első hallásra elragad. Kottája 24 Leiert a Hegedüs Hirlapirodában kapható.

KELELMES...
TAPLAL...
UDIT...
...ZAVATOS...
...UTOLÉRHETETLEN...
DREIER-HAGGENMACHER
BAK SÖRE
KÉRJÜK MINDENÜTT!

**Utlevélre
vizumot
leggyorsabban
elintéz**

**a
Hegedüs
Hirlapiroda**

**Telefon:
458.**

3173

Hármas gyilkosság Szalontán

Egy katonaszökevény lelőtt két rendőrt és egy sofőrt

Nagyszalonta véres reggelre ébredt ma, egy borzalmas éjszakából. Éjfél után pisztolylövések dörrenésére és ennek nyomán halálhőrgésre, menekülők és üldözők ordítására riadtak fel a kisváros lakói:

Nagyszalonta főterén két ember vérzett el, egy harmadik áldozat pedig a tenkei úton adta ki lelkét...

Mi történt?

Éjszaka, úgy egy óra tájban két fiatalember duhajkodva, énekelve a szalontai főter felé tartott a kisváros éjjeli mulatói felől a Várad-úton. Amint széles jókedvükben, kurjongatva odaértek, ahol a Várad-út a főterbe torkollik, rájuk szólt az úton posztoló Isaia Toder közrendőr, hogy csendesebben vigadjanak.

Meggyilkolják a rendőposztot.

Parázs szóharc tört ki erre a két fiatalember és a rendőr között. Egyszerre csak az egyik fiatalember előrántotta revolverét és

egymásután több lövést adott le a rendőre.

A golyók a szerencsétlen Isaia Toder száján keresztül agyába hatoltak: a rendőr pár lépésnyit hátra tántorodott, aztán holtan rogyott össze.

A lövések zaja megriasztotta a főter másik végében posztoló rendőrt, Isaia Györgyöt, a lelőtt rendőr fivérét. Futólépésben rohant oda és nagy megdöbbenéssel látta, hogy a halott, akire két fiatalember — (torz mosolygással arcukon) — vizsgálódva ráhajolt, nem más, mint az ő édes testvére. Mikor pillanatnyi észméletlenségéből magához tért Isaia György, igazolásra szólította fel a két fiatalembert.

Még egy halott.

A válasz borzalmas volt: az egyik fiatalember előrántotta revolverét, amely eddig hátradugott kezében rejtőzött, —

és kétszer rálőtt Isaia Györgyre is.

A rendőr vérfagyasztó kiáltással melléhez kapott, ott érte a két lövés, a két fiatalember pedig eltűnt az enyhe ködpárák éjszakában.

Isaia Györgyben azonban maradt még annyi életerő, hogy eltudott vánszorogni — a két golyóval a mellében — a rendőrségre, ahol első segélyben részesítették, egyben tele-

fonáltak a kórházi készütséggel.

Ezalatt Isaia György vértajtékos ajkán ki-kirebbent egy-két értelmes szó, amelyből körülbelül meg lehetett tudni azt, ami történt.

Közben néhány álmából felriadt főtéri lakos és későn hazabotorkáló ember értesítette a Központi kávéházban szórakozó Simoc Agoston rendőrfőnököt a lövöldözésről, mire a rendőrfőnök detektívek és rendőrök, valamint izgatott kíváncsi emberek tömege kíséretében kiment a tetthelyre, ahol Isaia Toder holtteste feküdt. Amikor a hatósági közegek hozzáfogtak a vizsgálathoz, éppen ak-

Üldözés az éjszakában

Simoc rendőrfőnök, amint ezt az információt kapta, azonnal leküldött autót egy detektívet az éjeji mulatóba, hogy a két sportsapkás fiatalember kilétét megtudja. A kiküldött detektív hamar visszajött:

— Az egyiket Barát Jánosnak, a másikat Szegedi Lászlónak hívják és mindketten szalontaiak! —

hangzot a jelentés.

Alig mondja ki a detektív a végső szót, — amikor

pillanatnyi egymásutánban újabb két lövés reszketeti meg az izgalomtól feszülő éjszakai csendet:

a lövések a tenkei út felől hallatszottak. A rendőrfőnök és allárendeltjei autóból vágták magukat és elhajtottak a lövés irányába, a tenkei útra. Kint a város végén, Tenke felé két fiatalember alakját lehetett ki-venni, amint az alsóvégi házak mentén eltűntek a sötétben. Az autó utasai üldözőbe vették a menekülőket, akikről így szinte kétségtelenül nyilvánvalóvá lett, hogy sok közülük van a félórával előbb történt gázoltakhoz.

Újabb halálos lövés.

Amint közelükbe ért az autó megállt, a bennülők leugrottak és többször rálöttek a cikk-cakkosan szaladó fiatalemberekre.

Ezek közül pedig az egyik megállt és lőtt: halálosan találta Molnár Istvánt, a rendőrök autójának sofőrt.

Az izgatott kavargásban, ami erre támadt, a két fiatalembernek sikerült egérutat nyernie. Mintha föld nyelte volna el őket, — eltűntek — és

kor szállították ott el a kórház felé a végzetesen sebesült Isaia Györgyöt.

Simoc rendőrfőnök kikérdezte Isaia Györgyöt a tragikus eset körülményei felől. De ez négy nem nyújtott semmi nyomot, amelyen a vizsgálat eladulhatott volna.

Egyszerre csak a tömegben keresztül utat tör magának egy munkás ember, aki a Várad-út alsó végén lakik — és elmondja Simoc rendőrfőnöknek, hogy az egy félórával azelőtt látott két fiatalembert, akik az éjjeli mulatók sikkorából löttek ki a Várad-útra: mindkettő mámoros állapotban volt, az egyik szürke, a másikon barátságos és meckettén sportsapka.

a rendőrök hiába kutatták át értük az egész terepet.

Simoc rendőrfőnök néhányadmagával ekkor visszatért a városba és elment Barát Jánosnak — akiben az egyik gyilkost sejtik — a lakására.

A cselédlánytól, aki a zörgésre ajtót nyitott, megkérdezte a rendőrfőnök:

— Itthon van Barát János?

— Még nem jött haza! —

válaszolt a megszepezt szolgálgó. De a rendőrök nem hittek neki és behatoltak a házba. Miközben az udvaron szétnézdegélnek, a rendőrfőnök gyanús zörgést hall az istálló felől. Odasiet — és az istálló mögött szembe találja magát egy sportsapkás fiatalemberrel.

Megszöki a gyilkos.

— Maga az a Barát János?
— Kérde a rendőrfőnök.

Válasz helyett a sportsapkás fiatalember átugrott a kerítésen és lélekszakadtából nekiiramodott.

Simoc rendőrfőnök utánalött, de a lövés nem talált. A lövés zaja odafutott rendőrök üldözőbe vették a fiatalembert, de ennek ez alkalommal si

sikerült nyomtalanul eltűnni.

Egy letartóztatás.

A másik sportsapkás fiatalembert, Szegedi Lászlót ezalatt egy másik rendőrkülönmény letartóztatta lakásán. Szegedi azonban letartóztatásakor kereken tagadja, hogy ő lett volna az, aki Baráttal együtt ezt a tömeggyilkosságot rendezte.

— Én már este 11 órakor elbucsuztam Baráttól!

— hangoztatja Szegedi László.

A hármas gyilkosság természetesen a végsőkéig felizgatta a kisváros békéhez és csendhez szokott fantáziáját és ma, pénteki vásár napján Szalonta főterén s utcáin nyüzsgő ezernyi ember

másról sem beszél, mint az éjszaka tragédiájáról, amelynek két halottja és egy súlyos sebesültje van: Isaia György, aki élet-halál közt lebeg a kórházban.

A rendőrség minden tagja mozgósítva van és üldözi Barát Jánost, a sportruhás fiatalembert a környék falvainak csendőrsége is.

A rendőrség megállapította, hogy Barát János katonaszökevény, pár napja hagyta el Bukarestben állomásozó ezredét.

LAPUNK ZÁRTÁIG A ZÜRICH- NYITÁS ÁRFOLYAMAI NEM ÉRKEZTEK NAGYVÁRADRA.

Ujból tárgyalják a Szilágyi-Corbu pört

Az elmúlt héten kezdte meg a törvényszék Szilágyi Corbu János tanügyi inspektor, Popa Aurél segesvári prefektus, a Gojdu-liceum volt tanára ellen indított sajtópörét. Popa — mint emlékeztetés — a Tribunában cikket írt Szilágyi Corburól, amelyben foglalkozott az inspektor bukaresti szállodában történt állítólagos esetével és román szempontból is többféle kifogást emelt ellene. A törvényszék — tekintettel arra, hogy az ügy központjában egy nagyvárad urileány állott — javarészen zárt tárgyaláson foglalkozott a perrel, amelyben különben Gombos Ulpui Traján szerkesztő és Firu Miklós igazgató is vállalták — Popa mellett a cikkért való felelősséget. Szombaton este kellett volna a bíróságnak ítélnie, miután azonban Predovici elnök és Fertigan szavazó-bíró ellentétes véleményen voltak, a bíróság elhatározta, hogy kibővíti egy harmadik taggal és a tárgyalást ma folytatja.

A tárgyalásra már a kora reggeli órákban rengeteg érdeklődő érkezett, köztük Nagyürögd és Körösszeg lakói, akik egykori tanítójuk — Szilágyi Corbu János — ügyében szintén nyilatkozni akarnak. Lapunk zártáig azonban nem kezdte meg a tárgyalást a bíróság, amelynek harmadik tagja Babic Konstantin törvényszéki bíró.

**Kitűnő asztali bor
1 liter
továbbra is
18.— lei**

Vasile Conta (Halász)-utca 43.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Alláskeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jelzésért külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

A „Nagyvárad Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

FIATAL, barna egyedül álló uri asszony, csakis intelligens úriemberrel megismerkedne, ki anyagiilag támogatná. Levelet „Noémi” jelígre Hegedüs hirlapirodába. 654

„ROKON lelkek”. Vasárnap este 6 órakor találkozunk a jelzett helyen. 700

ÉDESI „Strindedben” birhatsz. Nagyon hüség. Imád. Egyetlenem. Forró csók M. 701

SPIRITISZTAVAL szeretnék megismerkedni, aki által bizonyos dolgot megtudhatok; díjazás ellenében. Cim a kiadóban. 704

HÁZASSÁG

HAZASSÁG közvetítők adják le címüket „Magas jutalék” jelígre a kiadóhivatalba. 698

ÖNÁLLÓ kereskedő házasság céljából megismerkedne keresztény leány vagy fiatal özvegygyel. Levelet hozomány megjelölésével fényképpel „Rövid az idő” jelígre a Hegedüs hirlapirodába. 689

LAKÁS

BUTOROZOTT hónapos szobák 1 vagy 2 személyre, 1400 leltől központban azonnalra kaphatók. Bővebbet Metropol szálloda portásánál. 524

INTELLIGENS, komoly fiatalember a központban föltétlen uri háznál butorozott szobát keres. Cimet Hegedüs hirlapirodába kér. 695

BUTOROZOTT vagy üres szobát keresek. Címeket Hegedüs hirlapirodába kérek. 702

KÉTSZOBÁS újjalakított lakás azonnal átadó. Ugyanott modern, új hálószoba eladó. Cim Tudor Vladimirescu (Magyar) utca 7.

ALKALMAZÁS

DEUTSCHES Fräulein mit guten Zeugnissen wird zu einem 3 jährigen Mädel gesucht. Adresse Hegedüs hirlapiroda. 659

DELUTANI foglalkozást esetleg egész napra keres intelligens nő, románul beszél, üzletbe kiszolgálni vagy pénztárhoz, esetleg mozi-pénztárhoz vagy büféhez, ruhafárhoz is menne. Cimet Hegedüs hirlapirodába kér. 656

NEVELŐNŐ tíz évi gyakorlattal, jó bizonyítvánnyal, háztartás minden ágában jártas, gyermekek mellé vagy házvezetőnői állást keres. Vidékre is megy. Megkeresést „Arvány” jelígre a Hegedüs hirlapirodába kér. 679

ZSIDÓ fiatalember, aki román, német nyelvet bírja és könyvelésben jártas, állást keres, esetleg délelőttre. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 691

GÉPESZMÉRNÖK hallgató, felsőpariskolai végzettséggel, rajzoló, irodai vagy üzemi állást keres. im Schwartz, Paptamási. 636

HAVI 800 leiért vállalkozik nevelőnői állást. Cim Hegedüs hirlapirodában. 694

KEZI és tanulólanysok felvételnek fehérművarrodába. Jelentkezések vasárnap, Vég, Vlahuta (Szent János) utca 72. 687

DEUTSCHER, hier fremd, sucht gesellschaftlichen Anschluss an nur sehr hübsche, elegante Dame der guten Gesellschaft. Unter: „Entente cordiale” an Hegedüs hirlapiroda. 698

ÜGYES rajzolónt önálló tervezőt keresek. Berlini előnyomda, Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 1. 686

MINDENESNEK ajánlkozik 2 dolgos asszony. Zsiga Miklós (Lukács György) utca. Germán ház. 697

KÉT tagu családnak fiatal lány mindeneknek ajánlkozik. Cimet a Hegedüs hirlapirodába kér. 674

MEGBIZHATÓ iparos pénzbeszedő vagy raktárnoki állást keres. Freiteld Dezső, St. O. Josif (Szöllős) utca 29. 677

VARRÓLEANY, ki mindenféle varráshoz ért, ismeretség hiányában ezúton ajánlkozik házakhoz, mérsékelt díjazás mellett. Frankl Frida, Astra (Gilányi) utca 23.

GOBELIN himzést vállalkoz. Gyönyörű mintájú gobelin kép eladó. Cim Hegedüs hirlapirodában. 640

ADÁS-VÉTEL

ÜZLETHELYISÉG vagy műhely helyiség azonnal kiadó. Aradi-ut 25. szám. 696

JÓKARBAN levő lányka télikabát eladó. Galamb-utca 11. ajtó 2. 638

HAZHELYEK Wilson (Fűzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leltől kaphatók. Topsál Vilmos, Lázár György-utca 20. (v. Uri-u. 56.)

KARCSU, középtermetre, csaknem új, előkelő szabótól való elegáns uriruha és egy szmokingot helyettesítő öltöny olcsón eladó. Cim a Hegedüs hirlapirodában.

MOLNAR Ferenc: Józsi és egyéb kis komédiák című könyvet magas áron megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodába. 601

ERDŐS Renée: Nagy sikoly és Sauterra: Biboros című könyveit megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 661

ELADÓ antik szalon garnitúra, selyem keleti perzsa, valódi szilskin bunda, biber gallérak. Sztaroveszky-utca 3. Biedermann. 692

UNDERWOOD írógép kevésbé használt olcsó áron eladó, Schreyer, Carmen Sylva (Schlauch) tér 6. 699

ELADOK kisebb-nagyobb házakat. Kiadó olcsó bérletért köves ut és állomás mellett 500 holdas birtok. Nagyszabású üzlethez társ kerestetik. Több üzletek eladók. Értekezni Popovics iroda, Cuza Voda (Szacsavay) utca 24.

VARRÓGÉPEKET, karikahajóst és centrálbobbint magas áron vesz Kalenda. 703

A legolcsóbban arany karikajegygyűrűket, aranyláncokat és brilliáns ékszereket Herbsl ékszeráruházban vásárolhat Reg. Maria (Bémer) tér 1

KÜLÖNFÉLÉK

MINDENFELE színes kézzel készített, kelim, gobelin olcsón vállalom. Cim Hegedüs hirlapirodában. 678

ELVESZETT szerdán este fehér crepe de chine sál K. M. monogrammal, a Doriantól a Palace kávéházig. B. megtaláló hozza be a Hegedüs hirlapirodába, hol jutalmat kap. 693

Tüzifa és kőszén

szükségét a legutányosabb árban beszerezheti

„SYLVANIA”

tüzi a- és szentelepeknél
Horia (Báthory) utca 26.
Telefon: 208. 2921

Mikulási csokoládé-vásár

Aszódi-nál

megkezdődött. Jas-palota

Mikulások 5 leltől kezdve

Sok pénzt megtakarít, ha fűszer- és csemege-árut

Andru-cégnél

vásárolja be I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 1. 2919-2

Ha használt butort, szőnyeget, an lk dolgot vagy egyéb lakberendezési tárgyakat venni vagy eladni szándékozik, keresse fel

Hartstein Jenő

butor- és szőnyegüzletét
Cuza Voda (Szacsavay) utca 17. szám
hol mindig dusan felszerelt raktárt talál. 3072

Többezer lej

értékű kottát kap

240 lejért

MORAVETZ 1927. évi

Karácsonyi Zenealbum

118 o dalon 55 elsőrangú zenemű és azonkívül egy 50.000 lejes pályázati jogosítvány, számtalan máskezezménnyel. Vidékre is portómentesen ajánva szállítja a

Hegedüs Hirlapiroda,
Oradea

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Új német könyvek

a Hegedüs kölcsönkönyvtárban

A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára gondoskodik állandóan arról, hogy a modern német regényirodalom termékei állandóan az előfizetők rendelkezésére álljanak. A legújabbban érkezett új német regények a következők:

Angel W.: Der Günstling des Zaren	5499
Bartsch R.: Venus und das Mädchenrab	5498
Benoit: Alberte	5496
Dekobra: Madonna im Schlafcoupe	5488
Michaelis K.: Die grosse Beichte	5484
Coburg Louise: Throne die ich stürzen sah	5486
Kiss E.: Der Weg aus der Nacht	5487
Mann Thomas: Unordnung und frühes Leid	5489
Siojskin Gury: Olga Org:	54 0
Salten Felix: Bambi	5491
Zweig Stefan: Verwirrung der fühle	5492
Boy Ed Ida: Gestern und morgen	5493
Kloess S.: Sturm in Schmalebek	5494
Venner N.: Der Falsche Arthur	5495
Wassermann: Der Aufruhr um den Junker Ernst	5497
Zahn Ernst: Die Hochzeit des Gaudenz Orell	5500
Schnitzler: Traumnovelle	5501
Strassnoff: Ich der Hochstapler	5502
Flake O.: Villa U. S. A.	5503

Új magyar könyvek

a Hegedüs kölcsönkönyvtárban

Gárdonyi G.: Kapitány	3331
" Vallomás	3332
" Zivatar a pékéknél	3333
Verona de Guido: Oldd meg a hajadat	
Mária Magdolna	3330